

**BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIGA PISA O'QISH SAVODXONLIGI
TESTLARI BILAN TANISHTIRSHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.**

Tursunova Saida Isakovna

*Termiz davlat pedagogika instituti Boshlang'ich ta'limda
matematika va ona tili kafedrası p.f.f.d (PDh) v/b dots*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilariga PISA o'qish savodxonligi testlari bilan tanishishning o'ziga xos xususiyatlari tahlil qilinadi. Testlarning mazmuni, amaliy qo'llanilishi va o'quvchilarning psixologik tayyorgarligi masalalari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, PISA testlari bilan tanishish jarayoni o'quvchilarning matnni tushunish, asosiy ma'lumotni ajratib olish va hayotiy vaziyatlarda bilimlarni qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.*

Kalit so'zlar: *PISA testlari, boshlang'ich sinf, o'qish savodxonligi, amaliy mashqlar, o'quv metodlari, psixologik tayyorgarlik*

Abstract: *This article analyzes the specific features of introducing primary school students to the PISA reading literacy tests. The content of the tests, their practical application, and the psychological preparation of students are considered. The results of the study show that the process of introducing PISA tests helps students develop their skills in understanding text, extracting key information, and applying knowledge in real-life situations.*

Keywords: *PISA tests, primary school, reading literacy, practical exercises, teaching methods, psychological preparation.*

Аннотация: *В данной статье анализируются особенности ознакомления учащихся начальной школы с тестами PISA по чтению и грамотности. Рассматриваются содержание тестов, их практическое применение и психологическая подготовка учащихся. Результаты исследования показывают, что процесс ознакомления с тестами PISA способствует развитию у учащихся навыков понимания текста, извлечения ключевой информации и применения знаний в реальных жизненных ситуациях.*

Ключевые слова: *тесты PISA, начальная школа, грамотность чтения, практические упражнения, методы обучения, психологическая подготовка*

Asosiy qism:

1. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun testning tushunarli bo'lishi

Boshlang'ich sinf o'quvchilari test topshiriqlarini bajarishda matnning murakkabligi sababli qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin. Shu bois test matnlari qisqa, sodda va tanish mavzular bilan bog'liq bo'lishi, savollar esa vizual yordamlar bilan boyitilishi lozim.

2. Amaliy va interaktiv yondashuv

PISA testlari hayotiy vaziyatlarga asoslangan bo'lib, boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun topshiriqlarni o'yin shaklida yoki rolli mashqlar orqali tushuntirish samarali hisoblanadi. Shu tarzda o'quvchilar test bilan tanishishni qiziqarli va interaktiv tarzda o'rganadilar.

3. O'quvchilarning qobiliyatini rivojlantirish

Testlar bilan ishlash faqat baholash emas, balki matnni tahlil qilish, asosiy g'oyani ajratib olish, tafsilotlarni eslab qolish kabi ko'nikmalarni shakllantirishga yordam beradi.

4. Psixologik tayyorgarlik

Boshlang'ich sinf o'quvchilari test topshirish jarayonida stressga duch kelishi mumkin. Shu bois o'qituvchi testni qiziqarli va qo'llab-quvvatlovchi tarzda tanishtirishi, baholashni esa do'stona muhitda o'tkazishi lozim.

Adabiyotlar tahlili: Hozirgi adabiyotlarda PISA testlarining boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan tanishtirishning samarali usullari ko'plab tadqiqotlarda yoritilgan. Masalan, Johnson (2018) va Smith (2020) ishlari test topshiriqlarini vizual elementlar bilan boyitish va o'yin shaklida qo'llashning o'quvchilarning matn tushunish qobiliyatini oshirishda muhimligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, Toshkentdagi mahalliy tadqiqotlar PISA testlarini maktablarda interaktiv mashg'ulotlar bilan tanishtirish samarali natijalar berganini ta'kidlaydi.

Metodlar

Ushbu maqolada sifatli tahlil metodidan foydalanildi:

1. Analitik tahlil - PISA testlari va boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun metodik qo'llanmalar tahlil qilindi.
2. Kuzatuv - o'quvchilarning testlar bilan tanishish jarayonidagi xatti-harakatlari va qobiliyatlari kuzatildi.
3. Taqqoslash - turli maktablarda PISA testlari bilan tanishish usullari solishtirildi.

Muhokama: Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinf o'quvchilari PISA testlari bilan tanishishda:

matnning sodda va vizual elementlarga boy bo'lishi,
amaliy va interaktiv mashqlar orqali o'rganish,
psixologik tayyorgarlikni hisobga olish muhim.

Shuningdek, adabiyotlarda keltirilgan tavsiyalar va kuzatuv natijalari bir-birini tasdiqlaydi. Shu bois, maktablarda PISA testlari bilan tanishtirish jarayonida pedagogik yondashuv va o'quvchilarning qobiliyatini rivojlantirishga e'tibor qaratish muhim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Johnson, L. (2018). Reading Literacy in Primary Education. London: Routledge.
2. Smith, K. (2020). Engaging Young Learners with PISA Tasks. New York: Springer.
3. Toshkent shahar pedagogik tadqiqotlar markazi. (2021). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish savodxonligi testlarini qo'llash. Toshkent: Pedagogika nashriyoti.

4. Shabbazova, D. . (2025). BOSHLANG'ICH TA'LIM MAZMUNINI SHAKLLANTIRISHGA METODOLOGIK YONDASHUVLAR. Amaliy fanlar va ijtimoiy fanlar jurnali , 1 (2), 24–28.
5. Tursunova, S. I. (2025). THE IMPORTANCE OF EDUCATING PRIMARY STUDENTS ON THE BASIS OF NATIONAL VALUES. Analysis of world scientific views, 3(6), 91-97.
6. Турсунова, С. И. (2022). Педагогические основы национализации школьного образования. ТГПИ. 2022 год. ТГПИ. 2022 год.
7. Tursunova, S. I., & Raxmatullayeva, F. A. (2025). MATN TURLARI, ULARNING O 'ZIGA XOS JIHATLARI. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 5(3), 602-607.